

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 12. (D. u.) Službeno se javlja: Na visoravni Sette comuni te u području Monte Solarolo živahna djelatnost topništva. Sjeverno od Val Scagna baciše naše čete protivnika iz njegovih položaja. Kod toga bje dopremljeno 6 zarobljenih časnikai i 160 momaka.

Njemački.

Berlin, 12. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja: Zapadno bojište. Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta i njem. prijestolonasljednika: Na mnogim mjestima fronte topovska djelatnost. Odjeljenja pješadije provedoše uspješna izviđanja južno od St. Quentin i na istočnom brijegu Moze u šumi Caurieres te učiniše kod toga zarobljenika. — Bojna skupina nadvojvode Albrechta: Medju Flirey-em i Mozelom topovski i minski boj, koji se je jutros poostrio naročito u predjelu Remenauville. — Istočno bojište: Na fronti proti Velikim Rusima i Rumunjima se vojnički položaj nije promijenio. — Talijanska fronta: Na visoravni Sette comuni kroz dan živahna paljba. U mjesnoj navali pročištiše austro-ugarske čete neprijateljska uporišta na južnom obronku Sasso Rosso te zarobiše kod toga 6 časnika i 170 momaka. Sa macedonske fronte ništa nova.

Mirovni ugovor

između četvornog saveza i Ukrajine.

Beč, 10. (D. u.) C. k. brzojavni i dopisni ured javlja iz Bresta Litovskog: Prigodom nastupa zadnje stanke u pregovaranju moglo se saopćiti, da su se naše podloge za sklopljenje mira između četvornog saveza i ukrajinske pučke republike. Od povratka delegacija u Brest-Litovski pregovaralo se na tim podlogama dalje. Hvala energičnom i neumornom radu svih komisija i hvala duhu pomirljivosti i uzajamne susretljivosti, koji je uspalio sve stranke, uspelo je rad nastaviti tako, da je tijekom jučerašnjeg dana došlo do zaključka i potpisa ugovora. Tehničke poteškoće, s kojima je bila skopčana uspostava pet člata ugovora, dovedoše dotle, da bijaše svečana zaključna sjednica i potpisivanje omogućeno tek za prvih jutarnjih sati dne 9. o. mj. Državni je kancelar, dr. v. Kühlmann, otvorio kao predsjednik sjednicu nešto prije 2 sata u noći uz ovaj nagovor: „Gospodo mojal Nitko se od Vas ne će moći oteti historičkom značenju ovog sata, u kojem su se zastupnici četiriju savezničkih država sastali u ovoj dvorani sa zastupnicima ukrajinske pučke republike, da potpišu prvi mir, koji se u ovom svjetovnom ratu ostvaruje. A to, da se taj mir potpisuje s mladom državom, koja je proizašla iz bure i oluje velikog svjetlovnog rata, na osobito je zadovoljstvo zastupnicima savezničkih delegacija. O da bi to bio prvi iz niza blagodarnih mirovnih zaključaka, blagoslovljen kao što za savezničke vlasti, tako i za ukrajinsku pučku republiku, u čiju budućnost položeno najbolje želje. Predsjednik ukrajinske delegacije, gospodin Sevrjuk, je odvratio: „Sa radošću ustanovljamo, da današnjim danom započinje mir između četvornog saveza i Ukrajine. Svakako bijasmo mi amo došli u nadi, da ćemo doprinijeti za općeniti mir i učiniti konac krvožednom ratu. Politički je položaj međutim takav, da se nijesu sve vlasti ovdje sastale, da potpišu općeniti mir. Prožeti vrućom ljubavlju za naš narod i svijesni da je taj duggački rat iscrpio kulturne i nacionalne snage našega naroda, moramo da sve sile odsada upotrebimo na to, i učinimo, što moramo, da donesemo novo doba preporoda. U čvrstom ošvjeđenju, da sklapamo ovaj mir u interesu naših širokih demokratskih masa i da će taj mir doprinijeti k općenitom dovršenju velikog rata, rado ovdje ustanovljamo, da je dugtyrdokoran posao u Brestu Litovskom okrunjen uspjehom, te da smo postigli demokratski za obe strane častan mir. Današnjim danom stupa ukrajinska pučka republika k novom životu preporoda u krug država. Ona zaustavlja na svojoj fronti rat, te će nastojati, da sve sile, koje su u njoj zakopane, astanu k novom životu i procvjetaju.“ Državni kancelar, dr. v. Kühlmann, predloži na to upunomoćenim zastupnicima, da se pristupi k potpisivanju mirovnog ugovora. U 1 sat i 59 časaka potpisao je grof Czernin kao prvi za Austro-Ugarsku odredjeno izdanje austro-ugarsko-ukrajinskog mirovnog ugovora. U 2 sata 20 časaka bijahu svi potpisi gotovi.

Mirovni ugovor započinje ovom uvodnom riječju: „Budući da se ukrajinski narod tijekom sadašnjeg rata proglasio nezavisnim i istaknuo želju, da se uspostavi mirovno stanje između ukrajinske pučke republike i vlasti, koje se nalaze u ratnom stanju s Rusijom, odlučile su vlade Njemačke, Austro-Ugarske, Bugarske i Turske, da sklopi mirovni ugovor s vladom ukrajinske pučke republike. Hoće da učine time prvi korak do trajnog za sve dijelove

časnog mira, koji ne će samo učiniti kraj ratnim grozotama, nego ima da uspostavi obnovu prijateljskih odnošaja između naroda na političkom, pravnom, gospodarskom i duševnom polju.“

Iza nabrojajanja prisutnih opunomoćenika za po jedine države, slijede ustanove:

I. Njemačka, Austro-Ugarska, Bugarska i Turska s jedne strane te ukrajinsko narodno zastupstvo s druge strane, izjavljuju, da je ratno stanje između njih dovršeno. Ugovarajuće stranke su odlučene, da od sada žive jedni s drugima u miru i prijateljstvu.

II. 1. Između Austro-Ugarske s jedne strane i ukrajinske pučke republike s druge strane, u koliko budu obe ove vlasti jedna s drugom graničile, postojat će one granice, koje su prije početka sadašnjeg rata postojale između austro-ugarske monarhije i Rusije. 2. Dalje sjeverno protezat će se granica počevši od Tarnograda, u cjelini u crti Bilograj—Szczegbrzszyn—Krasnostav—Pugaszo—Radin—Meskirée—Sarnaki—Melnik—Visoko—Litovsk—Kamienec—Litovsk—Prusclani—Vigonovskojesece. U pojednostima ustanovit će se granica prema etnografskim prilikama s obzirom na želje pučanstva od mlješana komisije. 3. U slučaju, da bi ukrajinska pučka republika imala imati zajedničke granice još s nekom drugom vlašću četvornog saveza, pridržuje se ovime pravo na osobite ugovore.

III. Ispraznjenje zaposjednutih područja započet će odmah iza ratifikacije sadašnjeg mirovnog ugovora. Način provedenja, ispraznjenja i predaja ispraznjenih područja odredit će se po opunomoćenicima interesovanih dijelova.

IV. Diplomatski i konzularski odnošaji između ugovarajućih dijelova započet će odmah iza ratifikacije mirovnog ugovora. Radi mogućeg dalekosežnog pripuštanja obostranih konzula pridržuje se pravo na osobite ugovore.

V. Ugovarajući dijelovi odriču se nadoknade svojih ratnih troškova t. j. državnih uzdataka za vođenje rata i šteta, koje su bile nanesene njima i njihovim pripadnicima u ratnim područjima po vojničkim mjerama, uključivši sve rekvizicije, poduzete u neprijateljskoj zemlji.

VI. Obostrani ratni zarobljenici pustit će se u svoju domovinu, u koliko ne budu željeli, uz dozvolu države u kojoj borave, ostati u svojim područjima ili se otputiti u koju drugu zemlju. Uredjenje pitanja, koja s tim suvise, uslijedit će po pojedinim ugovorima, označenim u članku VIII.

VII. Budući gospodarski odnošaji između vlasti četvornog saveza i ukrajinske pučke republike uredit će se po slijedećim načelima: Za vrijeme do 31. srpnja o. g. obvezuju se ugovarajući dijelovi, da će slati jedan drugome svoje suviške poljodjelskih i obrtnih produkata. Množine robe i njezine cijene ustanovit će komisija, koja se sastaje odmah iza potpisivanja mira. Izmjena će uslijediti djelomično putem državnih ili po državi kontroliranih centrala, djelomično putem slobodnog prometa. Do sklopljenja konačnog trgovačkog ugovora, ali u svakom slučaju do dovršenja šest mjesaca nakon sklopljenja općenitog mira, uredit će se međusobni promet robom putem začasne pogodbe, koja se smije od 30. lipnja 1919. dalje šestmesečno otkazati. Taj provizorij postavlja ponovno u krijepest za promet između Austro-Ugarske i Ukrajine obostrane pogodbene carine, koje su vrijedile do početka rata u prometu među Austro-Ugarskom i Rusijom. Provizorij sadržaje osim toga sve važne ustanove naših prijašnjih trgovačkih pogodbi s Rusijom u koliko ih je moguće upotrijebiti glade Ukrajine. Osim toga osigurana je slobodna vožnja u Aziju, osobito u Perziju, što je Rusija prije zatvarala. Konačno se odlučuje: U gospodarskom prometu između pogodbenih carinarskih područja obiju država, austro-ugarske monarhije s jedne strane i Ukrajine s druge strane, ne će Ukrajina zahtijevati nikakvih prednosti pred onima, koje priznava Austro-Ugarska Njemačkoj ili kojoj drugoj državi, koja je s njom u carinarskom savezu, i koja neposredno ili posredovanjem koje druge zemlje graniči s njom ili sa zemljom, koja je u carinarskom savezu s Njemačkom. Isto vrijedi recipročno za Ukrajinu.

VIII. Pojedini ugovori s ukrajinskom pučkom republikom uredit će obnovu javnih i privatnih pravnih odnošaja, izmjenu ratnih zarobljenika i civilnih internovanih, pitanje nestajanja i pitanje o postupanju s trgovačkim brodovima, koji su u posjedu protivnika. Ti ugovori tvore bivstven dio sadašnjeg mirovnog ugovora i stupaju, u koliko je to moguće, istodobno u krijepest.

IX. U ovom mirovnom ugovoru stvorene pogodbe sačinjavaju nerazdijeljivu cjelinu. Prema članku, koji govori o izručenju teksta mirovnog ugovora, koji je pisan u njemačkom, mađarskom i ukrajinskom jeziku, određuje konačnu odluku, da se mirovni ugovor ratificira te da se dotične listine čim

prije izruče u Beču. S ratifikacijom stupa mirovni ugovor u krijepest. Posebice od ovog mirovnog ugovora sklopit će se još četiri posebna ugovora između država četvornog saveza i Ukrajine, i ti su ugovori već sastavljeni te će biti ovih dana potpisani. Radi se u tim ugovorima o točkama, spomenutim u članku VIII.

Iz Rusije.

L u g a n o, 11. (D. u.) „Agence des Balcan“ doznaje iz Petrograda, da se od nekoliko dana sakupljaju množine pred palačom njemačkog poslanništva, koja je god. 1914. bila oštećena. Na stotine radnika popravlja pročelje i unutrašnjost palače.

S o f i j a, 12. (D. u.) Službeni list „Vojenija Izvjestija“ javlja iz Babadaga: Tursko-tatarska republika Volga-Ural proglasila se je autonomnom. Republika će obuhvatati uralsku i kaspijsku guberniju, dio samarske gubernije te Orenburg i Perm.

S t o c k h o l m, 12. (D. u.) Kamenev je bio imenovan poslanikom u Parizu. Sutra će po svojoj prilici otputovati u Englesku.

B e r l i n, 11. (D. u.) Wolffov ured javlja: U bežičnoj brzjavci, koju je pučki povjerenik za vanjske poslove upravio iz Carskog Sela „Na sve“, nalaze pučki povjerenik za vanjske poslove — smatrajući nedopustim, da se sli ruske podanike, da stupe u englesku vojsku — opunomoćenom zastupniku u Londonu, neka predoči engleskoj vladi, ne bi li ova mogla saopćiti, kakve korake misli poduzeti obzirom na ugovore, koji su u ovom pitanju bili oklopljeni sa Kerenskijevom vladom. On neka nadalje izrazi i nadu, da neće u ovom pogledu doći među Engleskom i Rusijom do nikakvih nespozumljenja i da će Engleska odustati od mjera, koje bi mogle izazvati nespozumak.

P e t r o g r a d, 10. (D. u.) Saopćuje se u sjednici centralnog odbora dne 3. veljače prihvaćen slijedeći dekret o anuliranju državnih zajmova: 1. Svi državni zajmovi, koji bijahu provedeni od vlada ruske buržoazije proglašuju se od 1. prosinca 1917. staroga datuma ništetima. Dezembarski se kuponi ne plaćaju više. 2. Isto tako postaju ništetnima sve garancije, koje su od tih vlada bile dane za zajmove različitih poduzeća. 3. Svi inozemni zajmovi proglašuju se bezuvjetno i bez iznimke ništetnima. 4. Kratkotrajne obligacije ostaju u krijepesti. Kamati se ne plaćaju. Obligacije vrijede kao kreditni papiri. 5. Srednje imućnim građanima, koji posjeduju unutarnjih zajmova do 10.000 rubalja, pružit će se odšteta dijelom novog zajma ruske federativne republike. 6. Zajmovi su u državnim štedionicama i njihovim kamati nepovrijedivi. Zajmovi, koji su anulirani, a nalaze se u posjedu manjih štedionica, preuzimlju se u dug republike. 7. Glede odštete društvima i sl. izradit će se posebne ustanove. 8. Vedstvo likvidacije zajmova imade vrhovno narodnogospodarsko vijeće. 9. Provedenje je zadaća državne banke. 10. Posebne komisije ustanovit će srednje imućne. Ove imaju pravo da u potpunom iznosu anuliraju prištednje, koje nijesu stečene putem rada, pa makar i ne prekoračuju iznosa od 5000 rubalja.

* Njegovo Veličanstvo kralj se je dne 11. t. m. na 9 sati na veče povratio sa svog putovanja na sedmogradsku frontu u Baden.

* Poljaci i Hindenburg. Iz Berlina javljaju, da su poljski članovi poznanijske gradske uprave glasovali proti tome, da se posjed Galicijinog i odijeli feldmaršalu Hindenburgu. Glasovali su i protiv tomu, da se Ludendorffu podijeli časno građanstvo.

* Bivši sultan Abdul Hamid je dne 10. t. mj. umro uslijed upale pluća.

* Amerikansko oboružanje. Pariško izdanje lista „Tribune“ javlja: Demokratski je senator Chamberlain predbacio u odbor kongresa, koji ima da istražuje uzroke zatezanja naoružanja amerikanske vojske, tajniku za rat, Bar Kevu, da je svojom novom izvjavom o bojnim silama Udruženih država zavaravao amerikanski narod te ga doveo do krivog mišljenja, da su čete dovoljno oboružane i da je položaj najljepši. Bar Kev je na to odgovorio, e je on samo kazao, da su pokrite nužne potrebe četa u Francuskoj. O ogromnim nedostatcima u oboružanju četa nije hotomice govorio, jer nije smatrao podesnim, da u narodu probudi sumnje, kojih vlada ne smatra osnovanim. Odbor je međutim poricao, da su čete u Francuskoj bile dostajno oboružane.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U istočnom Sredozemnom moru i na engleskoj zapadnoj obali uništiše naše podmornice 18.000 bruto reg. tona.

Mir sa Ukrajinom.

Stockholm, 11. — Organ kadeta „Novi vijek“ javlja: Promjenu u Trockijevom naziranju izazvao je posebni mir sa Ukrajinom. Činjenica, što je prestao dovoz živeza sa juga, bila je po rusku vladu veoma težak udarac, te je na široke slojeve pučanstva uplivala kud i kamo jače, nego sva politička i strateška domišljanja. Tako je Lenin morao u posljednjem času popustiti te je brzojavio Trockomu, neka bezodvlačno saopći središnjim vlastima, da Rusija obustavlja neprijateljstva i da će svoju vojsku demobilizovati.

Amsterdam, 11. Kako se javlja iz Amsterdama, potvrđuju londonske vijesti, da je antanta pristala na to, da i Rumunjska sklopi mir sa središnjim državama i to obzirom na to, što je, prema saopćenju rumunjskog poslanika engleskoj vladi, položaj Rumunjske iza sklopljenja mira sa Ukrajinom postao neuzdrživim. Govori se, da su i Srbija i Crna gora zamolile četvorni savez za dozvolu, da smiju stupiti sa središnjim vlastima u mirovne pregovore. Među Londonom, i Parizom, da se raspravlja, pod kojim bi se uvjetima moglo pristati na to, da Srbija i Crna gora sklope mir sa središnjim vlastima.

Beč, 12. (D. u.) U svečano ukrašenj crkvi sv. Stjepana, vršila se je prigodom sklopljenja mira sa Ukrajinom u prisutnosti carske dvojice svečana služba božja, koja je završila carevkom. Na to su na svim bečkim crkvama počela zvoniti zvona.

Sofija, 11. (D. u.) Interimistični ministar-predsjednik Pešev je danas pročitao u sobranju brzojavku, u kojoj ministarski predsjednik Radoslavov, načelnik bugarske delegacije na mirovnoj konferenciji u Brestu Litovskom, saopćuje kabinetu, da je Rusija proglasila ratno stanje dovršenim i odredila na svim frontama demobilizaciju ruskih bojnih sila. Istodobno čestita Radoslavov bugarskom narodu, što je bio sklopljen mir sa Rusijom. Brzojavku je čitava kuća primila burnim odobravanjem. Na to je sobranje zaključilo, da u znak radosti radi mira odgodi sjednicu.

Odjek Trockijeve izjave.

Beč, 12. (D. u.) „Freundenblatt“ piše: S izjavom ruskog zastupnika u Brestu Litovskom, da Rusija proglašuje ratno stanje dovršenim i naredjuje posvećenu bezodvlačnu demobilizaciju svojih bojnih sila, rat je između vlasti četvornog saveza i Rusije zbilja dovršen. Veliko značenje tog događaja osjeća svatko. Jedna se između najvažnijih tuga u povijesti time završuje. Sklopljenje formalnog mirovnog ugovora smatrala je ruska vlada sa svog načelnog stanovšta nepruženim. Ona hoće kako je poznato da učini odluku o budućoj sudbini zaposjednutog područja zavisnom od pučkog glasovanja, koje bi se imalo obdržavati nakon ispražnjenja po našim čelama, riješenje to, koje je neprihvatljivo za središnje vlasti, što se iza najnovijih događaja u Finskoj i Ukrajinu zaista niti ne mora dokazivati. Budući da Trocki, kad nije htio da unatoč dalekosežnoj susretljivosti centralnih vlasti sklopi kompromis, nije se mogao objektivirati, da ruski narod neumoljivo ne zahtijeva mir, našao je izlaz, da bez formalnog mirovnog ugovora najvlasti konače ratnog stanja. Mi možemo s tim riješenjem biti zadovoljni. Naši ratni zarobljenici bit će i bez formalnog mirovnog ugovora pušteni, i putem obostranih komisija, koje su već došle do rezultata uvesti će se po stranačkim ugovorima prvi i uredjeni mirovni promet, koji će konačno dovesti do formalnog mira. Tu se moramo pouzdati u zamašaj praktičkih zahtjeva. Ti su također zabranili delegatima četvornog saveza da ovi izreku sa svoje strane na isti način izjavu o dovršenju ratnog stanja. Prilike su u zbilji u nekadašnjoj carskoj državi tako nejasne i pokreti, podupirani od petrogradskih vlada po njihovim revolucionarnim tendencijama, koji idu za prevratom osobito u Ukrajinu i Finskoj, šire se u tako jakoj formi, da mi ne možemo znati ne će li ta okolnost osjetiti ono, što smo mi od mira sa Ukrajinom očekivali. Naravno da mi računamo sa svom sigurnošću s tim, da mirovno stanje ostaje na avakl način nepovrjetljivim. Ali kad bismo se mi sa našeg stanovišta i izjavili izričito izjavom, dat će se ruskoj vladi sve slučajevce jamstvo. A možda ne bude ni samo ruskoj vladi neugodno istaknuti protivi buntovnim agitatorima, da mogu svojim nastojanjem više zla učiniti, nego li sami misle. Za nas vrijedi, da postignemo to, što je praktički potrebno i nužno. Nakon 40-mjesečnog rata prestajanje je to najvažnije.

Političke vijesti.

Uzrujanost.

Pod naslovom: „Weg mit dem Minister Zolger!“ (Dolje sa ministrom Zolgerom!) uzrujano raspravlja „Grazer Tagblatt“ o tome, da je Jugoslavenski klub, i ako je dobio jugoslavenskog ministra, ipak ostao u opoziciji. Navodjajući neke citate „Mira“, „Slovenca“ i „Slovenskog naroda“, piše dalje: „I zbilja nije jugoslavenski klub, koji se tvrdoglavo zapleo u politiku majske deklaracije, ni okom trenutno, da odstane od boja proti vladi. Nasuprot se najuže spojio s izdajničkim Česima i njegovim zastupnici rame o rame sa Stanjekima i Klofačima u zastupničkoj kući pa i u delegacijama postavili one demonstrativne predloge, koji su imali svrhu, da se učini četvorni sporazum odlučujućim sućem o našim nacionalnim svadnjama i ostvare ciljeve majske deklaracije odlukom mirovnog kongresa. Unatoč različitim važnih popuštanja u osobnim pitanjima i na području školstva — ističemo u tom pogledu uređenje slavenskih razreda na nautičkoj školi u Lošinju i na državnoj obrtnoj školi u Trstu kao što i u najnovije doba toliko poznato ustanovljenje nove slavenske gimnazije u Trstu — ustraje Jugoslavenski klub u opoziciji i nastoji da svakom prilikom čini poteškoća vladi, i pri tom ga vodi namjera, da prisili na priznanje novog jugoslavenskog državnog prava. Uz takove okolnosti nije ni na koji način opravdano, da ministar Zolger ostaje na vladi, ako je to uopće ikada bilo opravdano. Kad bi se u zastupničkoj kući glasovalo o državnom proračunu, jedva bi zastupnici mogli da odobre dohodke jugoslavenskog ministra zemljaka i njegovih zlo opisanih presidijalista s obzirom na uvrijedljivu politiku Slovenaca i s obzirom na raspoloženje u Južnoj Austriji. Sada se razlijeva Južnom Austrijom prigodom predstojeće rekonstrukcije ministarstva Seidlerova jasan glas: Dolje sa ministrom Zolgerom! Njemački zastupnici neka to saopće na mjerodavnim mjestima“. Kako se razabire, oni su uzrujani. Ali i uzrujanost je gdjekada jako dobar znak.

Domće vijesti.

„Iz slavenskog svijeta“. Radi velike množine materijala morala je danas izostati rubrika „Iz slavenskog svijeta“.

Pufovanje u talijanske zaposjednute krajeve. C. k. tvrdjavni povjerenik oglašuje: Civilne osobe, koje kanu putovati u zaposjednute talijanske krajeve moraju si osim putnice unaprijed isposlovati pismenu dozvolu od zapovjedništva upravne sekcije vojne skupine Borojevića. Osobe, koje budu bez spomenute dozvole zatečene u zaposjednutim krajevima bit će ne samo strogo kažnjene nego i s mjesta izagnane.

Izvanredna oskudna pripomoć istarskim učiteljima. Zemaljska upravna komisija saopćuje: Jer vlada nije još doznačila sredstva potrebna za isplatu izvanredne oskudne pripomoći za godinu 1917., istarskim učiteljima, pokrajinsko školsko vijeće za Istru, na predlog zemaljske upravne komisije, naredilo je, da se mjeseca veljače o. g. isplati u ime predjuma na pripomoć aktivnim učiteljima nanovo dvostruki iznos mjesečne plaće a unovčljenim učiteljima po 100 kruna.

Česl proti bečkoj opereti. Njemačko-nacionalni zastupnici upitahu naučnog ministra radi predstave neke češke opere u dvorskom opernom kazalištu te su se izrekli protiv toga, da bi se djelima tuđih naroda davala prednost. Stoga predlažu „Narodni Listy“, neka se u ime umjetnosti, narodne časti i u zaštitu čeških gospodarskih interesa protjera bečka opereta iz svih čeških kazališta. „Slov. narod“.

Za učitelje. U puljskom kotaru ima praznih više učiteljskih mjesta. Pozivlju se učitelji i učiteljice, koje žele biti namještene na kojoj školi ovoga kotara, neka ulože molbu na c. kr. kotarsko školsko vijeće u Pull.

Hrvatska škola u Pull. Broj djece u hrvatskoj Družbinoj školi u Narodnom domu danomice raste. Evakuirali se danomice vraćaju, a time raste i broj naše djece u našoj školi. Preporučamo svim i svakomu da uputi evakuirce, neka svoju djecu upišu u hrvatsku školu. Ne možmo više dopuštati, da se naša djeca otudljuju po drugim školama.

Lutrija. Iz Beča nam brzojavljaju: Razredna lutrija. Dobiše K 40.000 broj 115.103; K 30.000 br. 25.862; K 10.000 br. 98.780; po K 5.000 brojevi 28.754, 34.688, 68.200, 97.033 i 86.407.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba, prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici karata počevši od broja 6701.

Mitodari za našu srednju školu u Pull. Prigodom zadnje pokladne, ili kako se naši veli „pusne“ nedjelje sakupila je gospođica Janja Radošević među jugoslavenskim ženama, djevojkama i muškarcima u Medulinu za našu srednju školu u Pull svotu od K 105.05 i poslala je preko naše uprave uz ove popratne riječi: „Bilo je nekoć doba, a nije tomu ni davno, gdje se kod nas moglo rodoljubnu i probudjenu ženu usred bijela dana — što no riječ — svijetlijkom tražiti. Danas pak smijemo sa ponosom utvrditi, da hrvatski rodoljub nije više u svom narodnom radu osamljen, jer ima već jako uporište u probudjenoj ženi. A ženski preporod vodi uvijek do ostvarenja narodnih ideala. Nekada se spominja sa poštivanjem poljačku ženu, kao uzor pozitivne rodoljubljinje, danas pak stupaju žene svih naroda pa tako i naše jugoslavenske žene u borbu za slobodu naroda i demokraciju svijeta. I u našoj povijesti, koja je lijepa i tužna, imamo uzor žene, a kao prvu spominjem plemenitu i požrtvovnu mučenicu Katarinu Zrinsku. Njen čisti, suncem obasjan lik ostat će nam uvijek pred očima; ali i u sadašnjosti osjećamo kako se jugoslavenska žena budi, kako istupa sve jače i jače i zauzima ono mjesto, koje njoj i pripada. Slovenke, Hrvatice i Srkinje upoznavaju se međusobno, okupljaju se i rade. A mi ovdje molimo njihov rad, dlvimo im se i ponosimo se njima. Dao pravedan Bog, da se plan, što je jugoslavenske žene zahvatilo čim jače rasplamsa i nikad ne ugase!“ Evala našoj mladoj rodoljubki! Hvala na sabranoj svoti i lijepoj besjedi! — Kao dar učiteljica hrvatske ljevućnačke pučke škole u Guntersdorfu u Donjoj Austriji na raskanku i povratku u krunu Istru za našu srednju školu u Pull, šalje nam gospođica Vidmar Marica, učiteljica na tamošnjoj školi K 45.— Darovaše: po K 4.—: Mate Milošević pok. Ante iz Ližnjana; po K 3.—: Grbin Joso i Milošević Mate od Mate iz Ližnjana; po K 2.20: Grbin Blaž iz Ližnjana; po K 2.—: Bubić Mate Ivanov, Perković Ivan, Bubić Marija, Klunčić Marija, Grakalić Kata i Perković Ivan iz Ližnjana; po K 1.50: Fedel Fime iz Ližnjana; po K 1.10: Bubić Tonka iz Ližnjana; po K 1.—: Balde Joso, Perković Ante, Perković Anica, Grbin Mate Ivanov, Perković Joso, Perković Andrija, Milošević Josip, Grbin Ante, Perković Katica, Grbin Marija, Fedel Marija, Milošević Katica i Fedel Nježa iz Ližnjana, Periša Franjo i Periša Ivan iz Premanture; po 40 para: Bačac Ivan iz Pule Ukupno K 150.05; zadnji iskaz K 49.701.58; sveukupno K 49.851.43. Svijesnim darovateljima, požrtvovnoj sakupljačici i našoj nadobudnoj mladeži najsrdačnija hvala! Naprijed za našu srednju školu u Pull!

Dnevne vijesti.

Umrta muslimanska pjesnikinja u Mostaru. U Mostaru umrla je u dvadeset i petoj godini darovita muslimanska pjesnikinja Hatidža Gjikić, sestira pokojnoga srpskoga pjesnika Osmana Gjikića. Redovito je saradivala u „Gajretu“, a i u „Srpskoj „Riječi“. Lirske pjesme njezine pune su nježne i čuvstvene ženske duše. Prvi joj je učiteljem u pjesništvu bio pokojni njezin brat. Hatidža Gjikić prva je muslimanka u Bosni, koja se bavila književnošću, a izvanredno je dobro poznavala hrvatsku i srpsku književnost, te je uopće bila kulturna, moderna žena. Kao nacionalistkinja često se tužila na ropstvo, na koje su osudjene muslimanske ženske u Bosni spram izvanjega svijeta. Mostarske žene veoma su cijenile Hatidžu Gjikić poradi njezine inteligencije i izvanredne oštroumnosti.

Prerana smrt njezina duboko je rastužila sve prijatelje lijepe književnosti. Neka bude trajna spomen Hatidži Gjikić, prvoj muslimanskoj pjesnikinji.

Uapšen socijalistički urednik u Njemačkoj. „Vorwärts“ javlja, da je uapšen socijalistički urednik Hermann Merkel, zato, što je dijelio radnicima letake.

Pokušaj samoubojstva talijanskog filozofa. Prama talijanskim novinama pokušao se je ubiti talijanski filozof Roberto Arvigo. Starac in a 90 godina i veli, da mu je dodijao život.

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 6. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Juraj Demetrović: Ideje i me ode. — Dr. Josip Nagy: † Dr. Josip Konstantin Jireček. — Dr. Albert Bazala: Iz škole k životu. — Milan Krešić: Što nas čeka? — Smotra: Odgovor Lalku (Dr. Gj. Gjorgjević); Novčani zavodi u Hrvatskoj i Slavoniji (Dr. M. Metikoš); Vojnovičeva proslava u Osijeku (Dr. D. Prohaska); Poslije jubileja Marije Kužićke Strozil (Josip Bach) itd. — Listak: Ivo Andrić: Noć. — Godišnja preplata „Hrv. Njive“ iznosi K 36.—, pojedini broj i krunu. Narudžbe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikol čeva ulica 8.

Mai oglasnik

izgubljeno. Bijela legitimacija za bivanje u Pull, matrikula za brodove na ime Matić Josip te 12 kruna gotovine izgubilo se u nedjelju iz ulice Sergia do ulice Leme 277. Tko je našao stvari, neka si novac zadrži a matrikulu i legitimaciju donese na gornji broj.

Velik izbor **listovnog papira** u mapama i kutljama preporuča Papirnica J. KRMPOTIĆ - Pula.

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored
Ne smiješ imati drugih Bogova!
Igra u 4 čina s Hanni.
Početak: 2:30, 3:55, 5:20 i 6:45
Neprekidne predstave.
Ulaznica: I. prost. 1 K; II. 40 k
Ući se može kod svake slike.
Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Kiselu repu
za mjesnu aprovizaciju, vojne zavode ili pod vojnom upravom stojeća poduzeća sa izvoznicom za Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu ili Istru dobavlja uz povoljne cijene
Sisačka tvornica kisele repe i zelja u Sisku.
Ponude tražite brzojavno!

Važno! **Važno!**
Zamjena ratnih zajmova
ratno-zajmovne-osiguravajuće police
Pozor! Svaki vlasnik VII. ratnog zajma i prijašnjih omilja, lako svoje potpisivanje besplatno bez ikakve pare gotovine i (do K 5000) odmah skoro podvostručiti.
Primjer: Proti uloženju ratnog zajma sa n. pr. nom. K 2700— lako dobije svak bez ikakvog rizika, odmah pravovaljanu, ratno-zajmovno-osiguravajuću policu za po prilici nom. K 5000—
Osiguranje se sklapa na temelju dogovora sa kr. zavodom za vojničke udove i sirote putem c. k. priv. osiguravajućeg društva za život „Austrijski Feniks“ u Beču.
Pojasnjenja daje: Osigaravajući odio c. kr. austr. zaklade za udove i sirote u Trstu, Lazzaretto vecchio 3, Jadranska banka, Podružnica Anglo-austr. banke, Podružnica Kreditnoga zavoda, Podružnica Depositne banke, Tršćansko-istarska banka, Podružnica Živnostenske banke u Trstu.